

Marcel Levi

Kweek bewustzijn bij dokters over wat dingen werkelijk kosten

VINCENT BOON

Verspilling

Het door de bewindslieden Schippers en Van Rijn geopende meldpunt voor verspilling in de zorg heeft in korte tijd meer dan 15.000 reacties opgeleverd. Daarvan komt 25 procent van zorgverleners zelf. Kennelijk willen ook veel dokters en verpleegkundigen zorgvuldig met geld voor gezondheidszorg omgaan. Dit past bij een internationale trend: de American Board of Internal Medicine timmert al een tijdje stevig aan de weg met haar *Choosing wisely campaign* waarin onder andere lijstjes worden aangelegd van dikwijls zinloze laboratoriumbepalingen (denk aan PSA, NT-proBNP en zo verder) en interventies (zoals rugoperaties en tonsillectomie). In veel editorials van leidende tijdschriften wordt aangegeven dat dokters als *captains of the healthcare ship* extreem belangrijk zijn om verspilling in de gezondheidszorg tegen te gaan en dat het onethisch is als arts om niet te strijden tegen verspilling, omdat dit de financiering van zorg voor patiënten die dit nodig hebben bedreigt.

Maar ook weer niet alle dokters hebben het gevoel dat ze hier een essentiële rol bij spelen. Onlangs werd in JAMA beschreven dat slechts een derde van de dokters meent dat ze een verantwoordelijkheid hebben voor de kosten van de gezondheidszorg en daarbij meer een taak weggelegd zien voor zorgverzekeraars, politiek, ziekenhuisbestuurders en farmaceutische bedrijven. Dat is natuurlijk totale flauwekul, want als er één groep is die onzinnige, overbodige en overtollige zorg kan stoppen dan is dat wel die van de dokters. Waarom vragen artsen in Nederland per jaar tienduizenden buikoverzichtsfoto's aan, terwijl uitstekend Nederlands onderzoek heeft getoond dat dit een volledig betekenisloos onderzoek is bij acute buikklachten? Waarom moet

mijn patiënt die ik al jaren behandel voor chronische nierinsufficiëntie, hartfalen, COPD en diabetes voor een liesbreukoperatie in het naburige ziekenhuis preoperatief naar de cardioloog (plus echo), longarts (plus longfunctie), internist-diabetoloog (plus verpleegkundige) en nefroloog (plus uitgebreid lab) terwijl alle informatie gewoon – gratis – in mijn jaarlijkse briefje aan de huisarts te vinden is? Het door de actieve Amsterdamse huisartsenkring georganiseerde initiatief Dappere Dokters leverde in één drukbezochte avond van huisartsen en specialisten al tientallen goede ideeën op om de gezondheidszorg beter, efficiënter, slimmer en goedkoper te organiseren.

Ideeën genoeg, maar waarom zijn dokters dan soms zo laconiek om verspilling tegen te gaan? Soms is het onwetendheid over wat iets kost, al was het alleen maar omdat er in ons mallotige financieringssysteem een totale mismatch is tussen de kosten en het tarief dat daartegenover staat. Inderdaad tonen studies dat als de prijs bekend is, er spaarzamer wordt aangevraagd. Soms is het defensief gedrag, uit angst om iets te missen, hoe onwaarschijnlijk ook, vandaar ook de roep om Dappere Dokters. Ten slotte spelen gewoonte en gemakzucht mogelijk een rol en dikwijls een totaal gebrek aan enige prikkel om economisch te werk te gaan. Naast het inventariseren van problemen via het meldpunt kunnen de bewindslieden van VWS dus met eenvoudige maatregelen al tegen verspilling optreden. Kweek bewustzijn bij gezondheidszorgprofessionals over wat dingen (werkelijk) kosten, zorg voor prikkels in het systeem waarbij verspilling actief wordt tegengegaan en laat verzekeraars stoppen met het vergoeden van onzinnige, overbodige en overtollige zorg. ■